

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 25/05/2020)

Tình hình nổi bật

Tàu đổ bộ USS Portland ngày 16/5 thử nghiệm thành công vũ khí laser năng lượng cao, vô hiệu hóa một UAV đang bay ở Thái Bình Dương. Đại tá Karrey Sanders, chỉ huy tàu đánh giá, “Qua các thử nghiệm trên biển đối với UAV và máy bay cỡ nhỏ, chúng tôi thu thập thông tin để đánh giá khả năng của vũ khí laser thể rắn đối với các mối đe dọa tiềm tàng. Các năng lực tân tiến như vậy đang định hình cuộc chiến trên biển của hải quân”.

Hạ Nghị sĩ Ami Bera, tân Chủ tịch Tiểu ban Châu Á – Thái Bình Dương của Hạ viện Mỹ, ngày 21/5 trong cuộc điện đàm với Đại sứ Việt Nam tại Mỹ Hà Kim Ngọc đã cho biết Quốc hội Mỹ và cá nhân mình luôn quan tâm và theo dõi sát sao những diễn biến trên Biển Đông, phản đối những hành động xâm phạm chủ quyền, đi ngược lại luật pháp quốc tế, trật tự dựa trên luật lệ và gây bất ổn khu vực.

Ngày 24/5, tại họp báo về Chính sách ngoại giao và đường lối đối ngoại bên lề kỳ họp lưỡng hội, Ủy viên Quốc vụ kiêm Bộ trưởng Ngoại giao Vương Nghị cho rằng, (i) luận điệu nói Trung Quốc lợi dụng dịch bệnh để gia tăng hành động trên Biển Đông là “hoàn toàn vô căn cứ”; việc các nước bên ngoài cử máy bay và tàu quân sự vào khu vực với ý đồ phá vỡ tình hình ổn định ở Biển Đông mới là “điều đáng lo ngại”; (ii) Về tiến trình đàm phán COC, Trung Quốc-ASEAN đang bước vào vòng đàm phán thứ 2 và sẽ sớm đạt được nhận thức chung về vấn đề này, tránh sự can dự của bên ngoài; (iii) Hai bên đã đạt được tiến triển tích cực trong hợp tác cứu hộ, môi trường và khảo sát khoa học, Trung Quốc sẽ tiếp tục thúc đẩy hợp tác với từng nước ASEAN, tìm kiếm phương thức hợp tác trên biển mới, duy trì hòa bình ổn định ở Biển Đông.

Lực lượng hải quân Philippines ngày 23/05 thông báo, tàu chiến trang bị tên lửa FF-150 đầu tiên của nước này đã về đến căn cứ hải quân tại Subic sau 5 ngày rời cảng ở Hàn Quốc. Lễ ra mắt, bàn giao tàu dự kiến được tổ chức vào ngày 19/6 tới. Sự kiện này đánh dấu một bước tiến lớn trong việc hoàn thành mục tiêu xây

dựng hệ thống và cơ sở trang thiết bị vũ khí hiện đại, trở thành một lực lượng đa năng của Hải quân Philippines.

Bộ trưởng Quốc phòng Delfin Lorenzana chia sẻ với BenarNews hôm 22/5 rằng, Philippines đã đạt được tiến bộ đáng kể trong việc nâng cấp các cơ sở trên đảo Thị Tứ, nhưng phải mất thêm một năm nữa mới hoàn thành việc xây dựng. Việc nâng cấp này đã diễn ra trong ba năm, trong đó, đường băng trên đảo đã được hoàn thành 95%.

Tờ South China Morning Post ngày 24/5 đưa tin cuộc diễn tập Mùa Hè sắp tới tại Biển Đông của Trung Quốc sẽ có sự tham gia của tàu sân bay. Mục tiêu là nâng cao sự chuẩn bị và khả năng tác chiến của quân đội. Các chuyên gia đánh giá cuộc tập trận này cho thấy Bắc Kinh có mưu đồ kiểm soát Biển Đông và phát cảnh báo tới Đài Loan và Mỹ rằng Trung Quốc luôn chuẩn bị sẵn sàng cho mọi vấn đề liên quan tới Biển Đông và Đài Loan.

Đại sứ Ấn Độ ở Phillipines, Jaideep Majumdar hôm 18/5 cho biết Ấn Độ và Phillipines đang đàm phán về việc mua một số trang thiết bị quốc phòng từ Ấn Độ, bao gồm tên lửa Brahmos. Ngoài Phillipines, nhiều quốc gia ở Đông Nam Á, bao gồm Thái Lan, Indonesia và Việt Nam cũng quan tâm đến việc mua tên lửa hành trình siêu thanh này. Trong những năm gần đây, Philippines đã ký kết nhiều thỏa thuận với Ấn Độ về mua sắm trang thiết bị quân sự.

Trong họp báo ngày 21/5, NPN BNG Ấn Độ Anurag Srivastava cho rằng, Ấn Độ có lợi ích nhất quán về hòa bình và ổn định ở Biển Đông, ủng hộ tự do hàng hải, hàng không và thương mại không bị cản trở tại các vùng biển quốc tế, phù hợp với luật pháp quốc tế, giải quyết hòa bình tranh chấp theo tiến trình ngoại giao và pháp lý, không sử dụng hay đe dọa sử dụng vũ lực.

SD Pradhan, Chủ tịch Ủy ban Tình báo chung - Ban Thư ký Hội đồng An ninh Quốc gia, Ấn Độ, ngày 20/5 cho rằng, Trung Quốc đang bành trướng đường 9 đoạn ở Biển Đông, và sẽ hành động bất cứ khi nào xác định được sự cố. Năm 1962, Trung Quốc đã áp dụng chiến thuật “lát cắt salami” trên đường biên giới với

Ấn Độ, hiện tại Trung Quốc cũng đang thực hiện chiến thuật này ở Biển Đông. Sáng kiến Điều tra Tình hình Chiến lược ở Biển Đông (SSPI) thuộc Viện Nghiên cứu Hải dương, Đại học Bắc Kinh đã đăng tải bản đồ vẽ lại EEZ vượt quá 150 hải lý về phía Nam. Các nét trên bản đồ mới chủ yếu căn cứ theo “đường chín đoạn cũ” nhưng được mở rộng hơn. Cuộc chiến bản đồ của Trung Quốc có mục tiêu là thay đổi nhận thức của đối phương và cộng đồng quốc tế về vấn đề tranh chấp.

Ajay Kumar, Cục trưởng Quốc phòng, Bộ Quốc phòng Ấn Độ ngày 21/5 trong hội thảo trực tuyến của Viện Phân tích và Nghiên cứu Quốc phòng Manohar Parrikar đã cho rằng, sau Biển Đông, Ấn Độ Dương sẽ trở thành trọng tâm hoạt động mới, Ấn Độ cần có kế hoạch hành động. Ngư dân Ấn Độ không được đào tạo, thiếu kỹ năng, không được đảm bảo để hoạt động bên ngoài lãnh hải và Chính phủ Ấn Độ cũng không hỗ trợ cho ngư dân khai thác tài nguyên trong vùng Đặc quyền Kinh tế của mình (EEZ).

Góc nhìn Quốc tế

+Mỹ:

Raul Pedrozo, cựu Cố vấn Luật cho Bộ Tư lệnh Thái Bình Dương, ngày 21/5 trong trao đổi với BBC cho rằng, (i) để buộc Trung Quốc ngưng “hành động bắt nạt”, các nước Đông Nam Á phải cùng nhau đứng lên, “nếu các quốc gia Đông Nam Á cứ đi hai hàng, Trung Quốc sẽ tiếp tục hưởng lợi, gây tổn hại cho an ninh quốc gia của họ”; (ii) không có sự thay đổi trong chiến lược Hải quân của Mỹ, các chiến dịch của Mỹ được truyền thông mạnh hơn là do “hành vi quyết đoán của Trung Quốc”.

Giáo sư James Kraska, Học viện Hải chiến Mỹ ngày 22/5 nhận định Bắc Kinh chưa từ bỏ quan niệm rằng luật dành cho nước lớn, nên không chấp nhận phán quyết Biển Đông. "Trung Quốc coi luật là công cụ của nước mạnh để kiểm soát các nước yếu hơn, chứ không nhìn nhận luật là cơ chế chung dành cho tất cả". Tuyên bố thành lập cái gọi là "quận Nam Sa và Tây Sa" thuộc "thành phố Tam Sa" của Trung Quốc là hành động trái pháp luật.

+ *Các nước khác:*

Đánh giá về phát biểu của NPN BNG Ấn Độ ngày 21/5 về vấn đề Biển Đông, Abhijit Singh, nghiên cứu viên cao cấp, ORF ngày 23/5 cho rằng, đây là động thái bất thường, là dấu hiệu cho thấy Ấn Độ gắn vấn đề tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc và tình huống ở Biển Đông. Có vẻ Ấn Độ đang cảnh báo rằng “Nếu quân đội Trung Quốc không hành xử đúng ở biên giới, Ấn Độ sẽ không có trách nhiệm tuân thủ đồng thuận Vũ Hán và sẽ tái khẳng định quan điểm của mình ở Biển Đông”.

Sukjoon Yoon, Nghiên cứu viên cao cấp, điều phối viên Viện Hàn Quốc về các vấn đề quân sự, cựu Đại tá Hải quân Hàn Quốc, ngày 23/5 cho rằng, (i) Mỹ và Trung Quốc đang lợi dụng đại dịch để tăng cường ảnh hưởng chính trị, báo hiệu cuộc chiến tranh lạnh mới; (ii) Hành vi bắt nạt của Trung Quốc ở Biển Đông là đáng xấu hổ, nhưng hành vi của Mỹ cũng không kém phần khiêu khích: hoạt động tự do hàng hải do Mỹ dẫn dắt dường như là để duy trì ưu thế quân sự và kiểm chế Trung Quốc; (iii) Lợi thế quân sự của Mỹ đối với Trung Quốc đang suy giảm tương đối và Trung Quốc có thể sẽ nỗ lực cho một cuộc cạnh tranh dài hơi; (iv) Cả hai bên cần kiểm chế sử dụng hoặc đe dọa sử dụng vũ lực, cùng nhau giải quyết bất đồng về luật pháp và an ninh.

Biên tập: Nguyễn Phương Hoài

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.